

טו וַיִּקַּח קָרַח בֶּן־יִצְחָר בֶּן־קָהָת בֶּן־לֵוִי וְדָתָן וָאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וְאוֹן פֶּגֶר קָרַח
ב בֶּן־פֹּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן: וַיָּקֻמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאֲנָשִׁים מִבְּנֵי־יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים
ג וּמֵאֲתָיִים נָשִׂאֵי עֵדָה קָרְאִי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי־שֵׁם: וַיִּקְהָלוּ עַל־מֹשֶׁה
וְעַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב־לָכֶם כִּי כָל־הָעֵדָה כָּלָם קֹדְשִׁים וּבְתוֹכָם
ד יְהוָה וּמִדּוּעַ תִּתְנַשָּׂאוּ עַל־קָהָל יְהוָה: וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו:
ה וַיִּדְבֹּר אֶל־קָרַח וְאֶל־כָּל־עֲדָתוֹ לֵאמֹר בֹּקֶר וַיֵּדַע יְהוָה אֶת־אֲשֶׁר־לֹו

תרגום אונקלוס

א וַאֲתַפְּלִיג קָרַח בֶּר יִצְחָר בֶּר קָהָת בֶּר לֵוִי וְדָתָן וָאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וְאוֹן בֶּר פֹּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן: ב וַקֻּמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה
וְגוֹבְרִיא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֲתָן וְחֲמִשִּׁין רַבְרָבִי כְּנִשְׁתָּא מְעָרְעִי זְמַן אֲנָשִׁין דְּשִׁמָּא: ג וַאֲתַכְּנִישׁוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן
וְאָמְרוּ לְהוֹן סָגִי לְכוּן אַרִי כָל כְּנִשְׁתָּא כּוֹלְהוֹן קְדִישִׁין וּבִינְיָהוֹן שְׂרָא שְׂכִינְתָּא דִּי וּמְדִין אַתּוּן מִתְרַבְּרִין עַל קָהָל
דִּי: ד וּשְׁמַע מֹשֶׁה וַנִּפֹּל עַל אִפּוּהִי: ה וּמִלִּיל עִם קָרַח וְעִם כָּל כְּנִשְׁתִּיהָ לְמִימַר בְּצַפְרָא וַיְהוּדַע יִי יֵת דְּכִשָּׁר לִיהָ

פירוש רש"י

מה עשה? עמד וכנס מאתים וחמשים ראשי
סנהדראות, רבן משבט ראובן שכניו, והם אליצור
בן שדיאור וחבריו וכיוצא בו, שנאמר 'נשיאי עדה
קראי מועד' ולהלן הוא אומר 'אלה קרואי העדה'
(לעיל א:טו), והלבישן טליתות שכלן תכלת, באו
ועמדו לפני משה, אמרו לו: 'טלית שכלה של
תכלת חייבת בציצית או פטורה?' אמר להם: 'חייבת'.
התחילו לשחק עליו: 'אפשר?! טלית של מין אחר,
חוט אחד של תכלת פוטרה, זו שכלה תכלת לא
תפטר את עצמה?!' בני ראובן. דתן ואבירם ואון
בן פלת: (ג) רב לכם. הרבה יותר מדאי לקחתם
לעצמכם גדלה: כלם קדשים. כלם שמעו דברים
בסיני מפי הגבורה: ומדוע תתנשאו. אם לקחת אתה
מלכות, לא היה לך לברר לאחריך כהנה, לא אתם
לבדכם שמעתם בסיני 'אנכי ה' אלהיך', כל העדה
שמעו! (ד) ויפל על פניו. מפני המחלוקת, שכבר זה
בידם סרחון רביעי: חטאו בעגל – 'ויחל משה'
(שמות כד:כט), במתאוננים – 'ויתפלל משה' (לעיל
ט:לח), במרגלים – 'ויאמר משה אל ה' ושמעו
מצרים' (לעיל יג:ג), במחלוקתו של קרח – נתרשלו
ידיו. משל לבן מלך שסרח על אביו, ופיס עליו
אוהבו פעם ושנים ושלש, כשסרח רביעית –
נתרשלו ידי האוהב ההוא, אמר: 'עד מתי אטריח
על המלך, שמה לא יקבל עוד ממני?': (ה) בקר
וידע וגו'. עתה עת שכרות הוא לנו ולא נכון
להראות לפניו. והוא היה מתפונן לדחות, שמה
יחזרו בהם: בקר וידע ה' את אשר לו. לעבודת לויה:

מפתח סדרי התנ"ך

רש"י בפסוק א מביא את טענת קרח בנוגע לציצית בטלית שכולה תכלת. במדרשים שהגיעו אלינו טוען קרח גם על
דין מזוזה בבית מלא ספרים.

שורה בפיוטו של רבי ינאי מחדשת פעמיים: חכם לב השיבם בית מלא ספרים // חייב במזוזה פשינון סדרים.
מסורתו של רבי ינאי היא שמשל בית מלא ספרים הוא תשובתו של משה, ולא שאלה שניה של קורח כבמדרש רבי
תנחומא והירושלמי. החידוש השני הוא שרבי ינאי מתייחס למנהג לימוד התורה על פי הסדרים, ומדבר על שינון סדרים
שהוא קיום מצות: וְשִׁנְנָתָם לְכָנִיד וְדִבְרָתָם בָּם. זהו מקור נדיר המתייחס במפורש למטרת חלוקת התנ"ך לסדרים.

ו וְאֶת־הַקְּדוֹשׁ וְהַקָּרִיב אֵלָיו וְאֶת אֲשֶׁר יִבְחַר־בּוֹ יִקְרִיב אֵלָיו: זֹאת עָשׂוּ
 ז קָחוּ־לָכֶם מַחֲתוֹת קָרַח וְכָל־עֲדָתוֹ: וַתִּנּוּ־בָהֶן | אֵשׁ | וּשְׂיִמוּ עָלֶיהֶן |
 קטרת לפני יהוה מחר והיה האיש אשר־יבחר יהוה הוא הקדוש
 ח, ט רב־לכם בני לוי: ויאמר משה אל־קרח שמעו־נא בני לוי: המעט
 מכֶּם כִּי־הִבְדִּיל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם מֵעַדַת יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶתְכֶם
 י אֵלָיו לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת מִשְׁכַּן יְהוָה וּלְעֹמֵד לִפְנֵי הָעֵדָה לְשֹׁרֶתֶם: וַיִּקְרַב
 יא אֶתְךָ וְאֶת־כָּל־אֲחִיךָ בְּנֵי־לְוִי אִתְּךָ וּבִקְשַׁתֶּם גַּם־כֹּהֲנָה: לָכֵן אֶתָּה
 וְכָל־עֲדָתְךָ הַנֹּעֲדִים עַל־יְהוָה וְאַהֲרֹן מֶה־הוּא כִּי תִלּוּנוּ [תְּלִינוּ] עָלָיו:
 יב, יג וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לִקְרֹא לְדָתָן וּלָאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיָּאב וַיֹּאמְרוּ לֹא נַעֲלָה: הַמֶּעַט
 כִּי הֶעֱלִיתֵנוּ מֵאֶרֶץ זִבְת חֶלֶב וְדִבֹּשׁ לְהִמִּיתֵנוּ בַּמִּדְבָּר כִּי־תִשְׁתַּרְר עָלֵינוּ

תרגום אונקלוס

וית דקדיש ויקריב לקדמוהי וית דיתרעי ביה יקריב לשמושיה: ו דא עבידו סבו לכוון מחתין קרח
 וכל כנשתיה: ז והבו בהון אישתא ושוו עליהון קטורת בוסמין קדם יי מחר ויהי גוברא דיתרעי יי הוא קדיש
 סגי לכוון בני לוי: ח ואמר משה לקרח שמעו כען בני לוי: ט הזעיר לכוון ארי אפריש אלהא דישראל
 יתכוון מנשתא דישראל לקרבא יתכוון לקדמוהי למפלח ית פולחן משכנא דיי ולמקם קדם כנשתא
 לשמשותהון: י ויקריב יתך וית כל אחך בני לוי עמך ובצע אתון אף כהונתא רבתא: יא בכך את וכל כנשתך
 דאודמנתון על יי ואהרן מא הוא ארי מתרעמתון עלוהי: יב ושלח משה למקרי דתן ולאבירם בני אליאב
 ואמרו לא נסק: יג הזעיר ארי אסיקנתא מארע עבדא חלב ודבש לקטלותנא במדברא ארי מתרבת עלנא
 פירוש רשי

על נפשותם, שנאמר 'את מחתות החטאים האלה
 בנפשותם' (להלן טו:לח). וקרח שפקח היה, מה ראה
 לשטות זו? עינו הטעתו; ראה שלשלת גדולה
 יוצאה ממנו: שמואל ששקול כנגד משה ואהרן.
 אמר: 'בשבילו אני נמלט', ועשרים וארבע
 משמרות עומדות מבני בניו, כלם מתנבאים ברוח
 הקדש, שנאמר 'כל אלה בנים להימן' (דברי הימים
 ט:טט), אמר: 'אפשר כל הגדלה הזאת עתידה לעמוד
 ממני, ואני אדם?', לכך נשתתף לבא לאותה חזקה,
 ששמע מפי משה שכלם אוכדים ואחד נמלט –
 'אשר יבחר ה' הוא הקדוש' – טעה ותלה בעצמו.
 ולא ראה יפה, לפי שבניו עשו תשובה, ומשה היה
 רואה: רב לכם. דבר גדול נטלתם בעצמכם, לחלק
 על הקדוש ברוך הוא: (ח) ויאמר משה אל קרח
 שמעו נא בני לוי. התחיל לדבר עמו דברים רבים;
 כיון שראהו קשה ערף, אמר: עד שלא ישתתפו
 שאר השבטים ויאבדו עמו, אדבר גם אל כלם;
 התחיל לזרז בהם: 'שמעו נא בני לוי!': (ט) ולעמוד
 לפני העדה. לשיר על הדוכן: (י) ויקרב אתך. לאותו
 שרות שהרחיק ממנו שאר עדת ישראל:
 (יא) לכן. בשביל כך 'אתה וכל עדתך הנעדים
 אתך על ה' – כי בשליחותו עשיתי לתת כהנה
 לאהרן, ולא לנו הוא המחלקת הזה: (יב) וישלח
 משה וגו'. מכאן, שאין מחזיקין במחלקת; שהיה
 משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום:
 לא נעלה. פיהם הכשילם, אין להם אלא ירידה:

וְאֶת הַקְּדוֹשׁ. לְכֹהֲנָה: וְהַקָּרִיב. אוֹתָם 'אֵלָיו'; וְהַתְּרַגּוּם
 מוֹכִיחַ כֵּן 'וַיִּקְרִיב לְקַדְמוֹהִי' 'יִקְרִיב לְשִׁמּוּשִׁיהָ'.
 וּמִדְרָשׁוֹ: 'בִּקְר' – אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה: גְּבוּלוֹת חֶלֶק
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּעֲוֹלָמוֹ, יְכוּלִים אַתֶּם לְהַפִּךְ בָּקָר
 לַעֲרֵב? כֵּן תוּכְלוּ לְבַטֵּל אֶת זֶה, שְׁנֹאֲמַר 'וַיְהִי עָרֵב
 וַיְהִי בָקָר וְגו' וַיִּבְדֹּל' (בראשית א:ה,ו). כֵּךְ 'וַיִּבְדֹּל אֶהְרֹן
 לְהַקְדִּישׁוֹ וְגו'' (דברי הימים ט:יד): (ו) זֹאת עָשׂוּ קָחוּ
 לָכֶם מַחֲתוֹת. מֶה רָאָה לוֹמַר לָהֶם כֵּךְ? אָמַר לָהֶם:
 בְּדַרְכֵי הַגּוֹיִם יֵשׁ נִימוּסִים הַרְבֵּה וּכְמָרִים הַרְבֵּה,
 וְאִין כָּלֶם מִתְקַבְּצִים בְּבֵית אֶחָד; אָנוּ אֵין לָנוּ אֵלָּא
 ה' אֶחָד, אֶרֶון אֶחָד, וְתוֹרָה אֶחָת, וּמִזְבֵּחַ אֶחָד, וְכֵהֵן
 גָּדוֹל אֶחָד – וְאַתֶּם מְאַתִּים וְחֲמִשִּׁים אִישׁ מִבְּקָשִׁים
 כֹּהֲנָה גְּדוּלָּה?! אֵף אָנִי רוֹצֵה בָכֶךְ. הֵא לָכֶם תִּשְׁמִישׁ
 חֲבִיב מִפֶּל, הִיא הַקְּטֹרֶת הַחֲבִיבָה מְכֹל הַקִּרְבָּנוֹת!
 וְסֵם הַמּוֹת נִתּוֹן בְּתוֹכּוֹ שְׁבוּ נִשְׂרְפוּ נָדָב וְאִבִּיהוּא,
 לְפִיכֶךְ הַתֵּרָה בָּהֶם: 'וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא
 הַקְּדוֹשׁ' (פסוק ז) – כִּכָּר הוּא בְּקִדְשָׁתּוֹ. וְכִי אֵין אָנוּ
 יוֹדְעִים, שְׁמִי שִׁיבְחָר הוּא הַקְּדוֹשׁ? אֵלָּא אָמַר לָהֶם
 מֹשֶׁה: הִרִינִי אוֹמֵר לָכֶם שְׁלֹא תִתְחַיְבוּ, מִי שִׁיבְחָר
 בּוֹ יֵצֵא חַי וְכָלְכֶם אוֹבְדִים: מַחֲתוֹת. כָּלִים שְׁחוּתִין
 בָּהֶם גָּחִלִים, וַיֵּשׁ לָהֶם בֵּית יָד: (ז) רַב לָכֶם
 בְּנֵי לְוִי. הַרְבֵּה אִמְרָתִי לָכֶם דְּבָרִים הַמִּתְקַבְּלִים עַל
 הַלֵּב. דְּבָר אַחֵר: דְּבָר גָּדוֹל אִמְרָתִי לָכֶם. וְלֹא
 טַפְשִׁים הָיוּ, שְׁכָךְ הַתֵּרָה בָּהֶם וּקְבִלוּ עֲלֵיהֶם
 לְקָרֵב?! אֵלָּא, כִּיּוֹן שֶׁהִחֲזִיקוּ בַּמַּחֲלָקָת, הִפְקִירוּ
 עֲצָמָם לְמִיתָה, לְכָךְ נִקְרָאִים 'חֲטָאִים'; הֵם חֲטָאוּ

טו

יד

גם-השתַּרר: אֵף לֹא אֶל-אֶרֶץ זֶבֶת חֶלֶב וּדְבַשׁ הִבֵּיאֲתָנוּ וַתִּתֵּן-לָנוּ נַחֲלַת

שני

קרח

שָׁדָה וְכָרֶם הָעֵינִי הָאֲנָשִׁים הָהֵם תִּנְקֶר לֹא נַעֲלָה: וַיַּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד

וַיֹּאמֶר אֶל-יְהוָה אֶל-תִּפֶּן אֶל-מִנְחָתָם לֹא חֲמֹר אֶחָד מֵהֶם נָשָׂאתִי וְלֹא

הִרַעֲתִי אֶת-אֶחָד מֵהֶם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-קָרַח אַתָּה וְכָל-עֲדַתְךָ הָיוּ לִפְנֵי

יְהוָה אַתָּה וְהֵם וְאַהֲרֹן מִחֵר: וַיִּקְחוּ אִישׁ מִחֲתָתוֹ וַנִּתְּתָם עֲלֵיהֶם קְטֹרֶת

וְהִקְרַבְתָּם לִפְנֵי יְהוָה אִישׁ מִחֲתָתוֹ חֲמִשִּׁים וּמֵאֲתִים מִחֲתָת וְאַתָּה

וְאַהֲרֹן אִישׁ מִחֲתָתוֹ: וַיִּקְחוּ אִישׁ מִחֲתָתוֹ וַיִּתְּנוּ עֲלֵיהֶם אֵשׁ וַיִּשְׁימוּ

עֲלֵיהֶם קְטֹרֶת וַיַּעֲמֵדוּ פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן: וַיִּקְהַל עֲלֵיהֶם

קָרַח אֶת-כָּל-הָעֵדָה אֶל-פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּרָא כְבוֹד-יְהוָה

כ אֶל-כָּל-הָעֵדָה: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן פֶּד שלישי

כא, כב לֵאמֹר: הִבְדַּלּוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וְאֶכְלָה אֹתָם כָּרָגַע: וַיִּפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם

וַיֹּאמְרוּ אֵל אֱלֹהֵי הָרוּחַת לְכָל-בָּשָׂר הָאִישׁ אֶחָד יַחֲטֵא וְעַל כָּל-הָעֵדָה

תרגום אונקלוס

אף אתרברבא: יד אף לא לארע עבדא חלב ודבש אעילתנא ויהבת לנא אחסנת חקלין וכרמין העיני גובריא האנון תשלח לעורא לא נסק: טו ותקיף למשה לחדא ואמר קדם יי לא תקביל ברעוא קורבנהון לא חמרא דחד מנהון שחרית ולא אבאישית לחד מנהון: טז ואמר משה לקרח את וכל כנשתך הוו זמינין לקדם יי את אנון ואהרן מחר: יז וסבו גבר מחתיתיה ותתנון עליהון קטורת בוסמין ותקרבון קדם יי גבר מחתיתיה מאתן וחמשין מחתין ואת ואהרן גבר מחתיתיה: יח ונסיבו גבר מחתיתיה ויהבו עליהון אישתא ושוואו עליהון קטורת בוסמין וקמו בתרע משכן זמנא ומשה ואהרן: יט וכניש עליהון קרח ית כל כנשתא לתרע משכן זמנא ואתגלי יקרא דיי לכל כנשתא: כ ומליל יי עם משה ולאהרן למימר: כא אתפרשו מגו כנשתא הדא ואשיצי יתהון כשעה: כב ונפלו על אפיהון ואמרו אל אלה רוחיא לכל בשרא גוברא חד יחוב ועל כל כנשתא פירוש רשי

(יד) ותתן לנו. הדבר מוסב על 'לא' האמור למעלה, כלומר, לא הביאתנו ולא נתת לנו נחלת שדה וכרם; אמרת לנו 'אעלה אתכם מעני מצרים' (שמות ב:יז) 'אל ארץ טובה וגו' (שם ב:ח) – משם הוצאתנו, ו'לא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאתנו', אלא גזרת עלינו להמיתנו במדבר, שאמרת לנו 'במדבר הזה יפלו פגריכם' (לעיל יג:יט); העיני האנשים ההם תנקר וגו'. אפלו אתה שולח לנקר את עינינו אם לא נעלה אליך – 'לא נעלה': האנשים ההם. כאדם התולה קללתו בחרבו: (טו) ויחר למשה מאד. נצטער עד למאד: אל תפן אל מנחתם. לפי פשוטו: הקטרת שהם מקריבין לפניך מחר, אל תפן אליה [ויג אליהם]. והמדרש אומר: יודע אני שיש להם חלק בתמידי צבור, אף חלקם לא יקבל לפניך לרצון, תניחנו האש ולא תאכלנו: לא חמור אחד מהם נשאתי. לא חמורו של אחד מהם נטלתי. אפלו כשהלכתי ממדין למצרים והרפכתי את אשתי ואת בני על החמור,

מפתח סדרי התנ"ך המסר החינוכי של מרחב סדר טו נכתב במסכת אבות (ה:יז): כל מחלקת שהיא לשם שמים, סופה להתקים. ושאינה לשם שמים, אין סופה להתקים... ושאינה לשם שמים, זו מחלקת קרח וכל עדתו: נוסח המשנה הוא בעקבות פסוק מ' ולא יהיה כקרח וכעדתו. ועיין בתוספות יום טוב בשם מדרש שמואל: לא הזכיר צד השני שהם משה ואהרן... לפי שבכאן אינם שוים, שמשה ואהרן כוננתם לשמים היתה, ולא היתה בהם שום בחינה שלא לשם שמים

טו כג, כד תקצף: וידבר יהוה אל-משה לאמר: דבר פה קרח

כה אלה-העדה לאמר העלו מסביב למשכן-קרח דתן ואבירים: ויקם משה
כו וילך אל-דתן ואבירים וילכו אחריו זקני ישראל: וידבר אל-העדה
לאמר סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה ואל-תגעו
כז בכל-אשר להם פן-תספּו בכל-חטאתם: ויעלו מעל משכן-קרח דתן
ואבירים מסביב ודתן ואבירים יצאו נצבים פתח אהליהם ונשיהם
כח ובניהם וטפם: ויאמר משה בזאת תדעון כי-יהוה שלחני לעשות את
כט כל-המעשים האלה כי-לא מלבי: אם-כמות כל-האדם ימתון אלה
ל ופקדת כל-האדם יפקד עליהם לא יהוה שלחני: ואם-בריא יברא
יהוה ופצתה האדמה את-פיה ובלעה אתם ואת-כל-אשר להם וירדו
לא חיים שאלה וידעתם כי נאצו האנשים האלה את-יהוה: ויהי ככלתו
לב לדבר את כל-הדברים האלה ותבקע האדמה אשר תחיתהם: ותפתח
הארץ את-פיה ותבלע אתם ואת-בתיהם ואת כל-האדם אשר לקרח
לג ואת כל-הרכוש: וירדו הם וכל-אשר להם חיים שאלה ותכס עליהם
לד הארץ ויאבדו מתוך הקהל: וכל-ישראל אשר סביבתיהם נסו לקלם כי
לה אמרו פן-תבלענו הארץ: ואש יצאה מאת יהוה ותאכל את החמשים
לו ומאתים איש מקריבי הקטרת: וידבר יהוה פו ב

תרגום אונקלוס

יהי רוגזא: כג ומליל יי עם משה למימר: כד מליל עם כנשתא למימר אסתלקו מסחור סחור למשכנא דקרח דתן ואבירים: כה וקם משה ואזל לות דתן ואבירים ואזלו בתרוהי סבי ישראל: כז ומליל עם כנשתא למימר זורו כען מעלוי משכני גובריא חייביא האלין ולא תקרבון בכל דילהון דלמא תלקון בכל חוביהון: כז ואסתלקו מעלוי משכנא דקרח דתן ואבירים מסחור סחור ודתן ואבירים נפקו קימין בתרע משכניהון ונשיהון ובניהון וטפלהון: כח ואמר משה בדא תדעון ארי יי שלחני למעבד ית כל עובדיא האלין ארי לא מרעותי: כט אם כמותא דכל אנשא ימותון אלין וסעורא דכל אנשא יסתער עליהון לא יי שלחני: לאם בריאה יברי יי ותפתח ארעא ית פומה ותבלע יתהון וית כל דילהון וייתחון כד חיינ לשאול ותדעון ארי ארגיזו גובריא האלין קדם יי: לא ויהוה כד שיצי למללא ית כל פתגמא האלין ואתבזעזע ארעא דתחותיהון: לב ותפתח ארעא ית פומה ובלעת יתהון וית אנש בתיהון וית כל אנשא דלקרח וית כל קנינא: לג ונחתו אנון וכל דילהון כד חיינ לשאול וחפת עליהון ארעא ואבדו מגו קהלא: לד וכל ישראל דבסחריהון ערקו לקלהון ארי אמרו דלמא תבלענא ארעא: לה ואישתא נפקת מן קדם יי ואכלת ית מאתן וחמשין גוברא מקריבי קטורת בוסמא: לו ומליל יי

פירוש רשי

(כד) העלו מסביב וגו'. כתרגומו 'אסתלקו'! מסביבות משכן קרח: (כה) ויקם משה. כסבור שישאו לו פנים, ולא עשו: (כז) יצאו נצבים. בקומה זקופה לחרף ולגדר, כמו 'ויתיצב ארבעים יום' דגלית (שמואל י:כב): ונשיהם ובניהם וטפם. בא וראה כמה קשה המחלקת: שהרי בית דין של מטה אין עונשין אלא עד שיביא שתי שערות, ובית דין של מעלה – עד עשרים שנה, וכאן אבדו אף יונקי שדים: (כח) לעשות את כל המעשים האלה. שעשיתי על פי הדבור, לתת

לאהרן כהנה גדולה, ובניו – סגני כהנה, ואליצפן – נשיא הקהתי: (כט) לא ה' שלחני. אלא אני עשיתי הכל מדעתי, ובדין הוא חולק עלי: (ל) ואם בריאה. חדשה: יברא ה'. להמית אותם במיתה שלא מת בה אדם עד הנה, ומה היא הבריאה? 'פצתה האדמה את פיה' ותבלעם, אז 'ידעתם כי נאצו' הם 'את ה', ואני מפי הגבורה אמרתי. ורבותינו פרשו: 'אם בריאה' פה לארץ מששת ימי בראשית – מוטב, ואם לאו – 'יברא ה': (לד) נסו לקלם. בשביל הקול היוצא על בליעתן:

טו לו אל־מִשֶׁה לֵאמֹר: אֲמַר אֶל־אֲלֻעֶזֶר בֶּן־אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן וְיִרְם אֶת־הַמַּחֲתָת לֹחַ מִבֵּין הַשְּׂרָפָה וְאֶת־הָאֵשׁ זֶרֶה־הַלֵּאָה כִּי קָדְשׁוֹ: אֵת מַחֲתוֹת הַחֹטָאִים הָאֵלֶּה בְּנִפְשָׁתָם וְעָשׂוּ אֹתָם רִקְעֵי פָחִים צָפוּי לַמִּזְבֵּחַ כִּי־הַקְרִיבִם לֹט לַפְּנֵי־יְהוָה וַיִּקְדָּשׁוּ וַיְהִי לְאוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּקָּח אֲלֻעֶזֶר הַכֹּהֵן אֶת מַחֲתוֹת הַנִּחֲשֹׁת אֲשֶׁר הִקְרִיבו הַשְּׂרָפִים וַיִּרְקְעוּם צָפוּי לַמִּזְבֵּחַ: זְכָרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא־יִקְרַב אִישׁ זֶר אֲשֶׁר לֹא מִזְרַע אֶהֱרֹן הוּא לְהַקְטִיר קִטְרֶת לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא־יִהְיֶה כְקִרְחַח וְכַעֲדָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה לּוֹ:

מא וילנו כל־עַדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמַּחֲתָת עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אֶהֱרֹן לֵאמֹר אַתֶּם פֹּחַ מִבְּהֶמְתָּם אֶת־עַם יְהוָה: וַיְהִי בְהִקְהֵל הָעֵדָה עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אֶהֱרֹן וַיִּפְנוּ מִגְּאֶל־אֶהֱל מוֹעֵד וְהִנֵּה כִסֵּהוּ הָעֲנָן וַיֵּרָא כְבוֹד יְהוָה: וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאֶהֱרֹן מִדְּאֶל־פְּנֵי אֶהֱל מוֹעֵד: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: פֹּחַ רְבִיעִי מִהֶ, מוֹ הֲרָמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וְאָכְלָה אֹתָם כְּרָגַע וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אֶהֱרֹן קַח אֶת־הַמַּחֲתָה וְתֵן־עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קִטְרֶת וְהוֹלֵךְ מִהֶרָה אֶל־הָעֵדָה וְכִפֵּר עֲלֵיהֶם כִּי־יֵצֵא הַקֶּצֶף מִלִּפְנֵי יְהוָה מִזֶּה הַחֵל הַנֶּגֶף: וַיִּקָּח אֶהֱרֹן כַּאֲשֶׁר | דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיֵּרֶץ אֶל־תּוֹךְ הַקָּהֶל וְהִנֵּה

תרגום אונקלוס

עם משה למימר: לוֹ אִמַר לְאֲלֻעֶזֶר בֶּר אֶהֱרֹן כְּהֵנָּה וַיִּפְרִישׁ יֵת מַחֲתִיתָא מִבֵּין יְקִידִיא וְיֵת אִישְׁתָּא יִרְחִיק לְהֵלֵאָה אַרִי אֶתְקַדְשָׁא: לֹחַ יֵת מַחֲתִית חִיבִיא הָאֲלִין דִּאֲתַחֲיִיבוּ בְּנִפְשָׁתְהוֹן וַיַּעֲבִדוּן יִתְהוֹן טַסִין רִידִין חוּפָאָה לְמַדְבָּחָא אַרִי קְרִיבוֹנִין קִדְם יֵי וְאֶתְקַדְשָׁא וַיְהוֹן לֵאֵת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: לֹט וְנָסִיב אֲלֻעֶזֶר כְּהֵנָּה יֵת מַחֲתִית נַחֲשָׁא דְקָרִיבוּ יְקִידִיא וְרִידִיוֹנִין חוּפָאָה לְמַדְבָּחָא: מִ דּוּכְרָנָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדִיל דְּלֹא יִקְרַב גְּבֵר חִילוֹנִי דְּלֹא מִזְרַעָא דֶּאֱהֱרֹן הוּא לְאַסְקָא קִטְרֶת בּוֹסְמִין קִדְם יֵי וְלֹא יְהִי כְקִרְחַח וְכַעֲדָתִיהָ כְּמָא דְמַלִּיל יֵי בִידָא דְמֹשֶׁה לִיה: מֹא וְאֶתְרַעְמוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיוֹמָא דְבִתְרוּהִי עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן לְמִימַר אַתּוֹן גְּרַמְתּוֹן דְּמִית עֲמִיה דִּי: מִבְּ וְהוּא בְּאֶתְכַנְשׁוֹת כְּנִשְׁתָּא עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן וְאֶתְפְּנִיאוּ לְמַשְׁכֵּן זְמָנָא וְהָא חֲפָהי עֲנָנָא וְאֶתְגַּלִּי יִקְרָא דִי: מִגְּ וְעָאֵל מֹשֶׁה וְאֶהֱרֹן לְקִדְם מַשְׁכֵּן זְמָנָא: מִדְּ וּמַלִּיל יֵי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר: מִה אֶתְפְּרִשׁוּ מִגּוֹ כְּנִשְׁתָּא דִּדָּא וְאֶשְׁיִצִי יִתְהוֹן כְּשַׁעָה וְנִפְלוּ עַל אֶפִּיחוֹן: מִזֶּה וְאֶמַר מֹשֶׁה לְאֶהֱרֹן סִב יֵת מַחֲתִיתָא וְהִב עֲלָה אִישְׁתָּא מֵעַלְיוּ מַדְבָּחָא וְשׁוֹ קִטְרֶת בּוֹסְמִין וְאוֹבִיל בְּפָרִיעַ לְכְנִשְׁתָּא וְכִפֵּר עֲלֵיהוֹן אַרִי נִפְק רִוגְזָא מִן קִדְם יֵי שְׂרִי מוֹתָנָא: מִזֶּה וְנָסִיב אֶהֱרֹן כְּמָא דְמַלִּיל מֹשֶׁה וְרִהַט לְגוֹ קָהֶלָא וְהָא

פירוש רש"י

(לוֹ) וְאֶת הָאֵשׁ. שְׁבִתוֹךְ הַמַּחֲתוֹת, 'זֶרֶה הַלֵּאָה' לְאֶרֶץ מֵעַל הַמַּחֲתוֹת: כִּי קָדְשׁוֹ. הַמַּחֲתוֹת, וְאֶסוּרִין בְּהִנָּאָה, שֶׁהָרִי עֲשָׂאוֹם כָּלִי שֶׁרֶת: (לֹחַ) הַחֹטָאִים הָאֵלֶּה בְּנִפְשָׁתָם. שְׁנַעֲשׂוּ פוֹשְׁעִים בְּנִפְשָׁתָם, שְׁנַחֲלָקוּ עַל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רִקְעֵי. רִדוּדִין: פָּחִים. טַסִים מְרַדְּדִין, טִינָבָשׁ בְּלַעַז: צָפוּי לַמִּזְבֵּחַ. לְמִזְבֵּחַ הַנִּחֲשֹׁת: וַיְהִי לְאוֹת. לְזִכְרוֹן שִׁיאֲמָרוּ: 'אֵלֹהֵינוּ הָיוּ מֵאוֹתָן שְׁנַחֲלָקוּ עַל הַכְּהֵנָה וְנִשְׂרָפוּ': (לֹט) וַיִּרְקְעוּם. אֲנִטְנִבִירַט בְּלַעַז: (מ) וְלֹא יִהְיֶה כְקִרְחַח. כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה כְקִרְחַח: כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד מֹשֶׁה לוֹ. כְּמוֹ 'עָלִיו' – עַל

ההפטרה מנבואת הושע (תרי עשר ב:נט-ג:א) חֶלֶק לָבֶם עֲתָה יֵאָשְׁמוּ... כִּי עֲתָה יֵאָמְרוּ אֵין מֶלֶךְ לָנוּ כִּי לֹא יֵרָאֵנוּ אֶת־ה' ... זָרְעוּ לָכֶם לְצִדְקָה קִצְרוּ לְפִי־חֶסֶד נִירוּ לָכֶם נִיר וְעַתָּה לְדָרוֹשׁ אֶת־ה' עַד־יָבֹוא וַיֵּרָה צִדְקָה לָכֶם: וְאוֹלִי הַמֶּלֶךְ הוּא מֹשֶׁה.

טו מַח הַחֵל הַנֶּגֶף בָּעַם וַיִּתֵּן אֶת־הַקְּטֹרֶת וַיִּכְפֹּר עַל־הָעַם: וַיַּעֲמֵד בֵּין־הַמִּטִּים קָרַח
מִטָּה וּבֵין־הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמִּגְפָּה: וַיְהִיו הַמִּטִּים בַּמִּגְפָּה אַרְבַּעַה עָשָׂר אֶלֶף
נ וּשְׁבַע מֵאוֹת מִלֶּבֶד הַמִּטִּים עַל־דְּבַר־קָרַח: וַיֵּשֶׁב אֶהֱרֹן אֶל־מִשְׁה
אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהַמִּגְפָּה נִעְצְרָה:

טז א, ב וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר | אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְקַח מֵאֲתָם מִטָּה פט חמישי ג
מִטָּה לְבֵית אָב מֵאֵת כָּל־נְשֵׂי־אֲהֵם לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת אִישׁ
ג אֶת־שְׁמוֹ תִּכְתֹּב עַל־מִטָּהוּ: וְאֵת שֵׁם אֶהֱרֹן תִּכְתֹּב עַל־מִטָּה לְוִי כִּי מִטָּה
ד אֶחָד לְרֹאשׁ בֵּית אֲבוֹתָם: וְהִנַּחְתָּם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי הָעֵדוּת אֲשֶׁר אוֹעֵד
ה לָכֶם שָׁמָּה: וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֶבְחַר־בּוֹ מִטָּהוּ יִפְרָח וְהִשְׁכַּחְתִּי מֵעָלַי
ו אֶת־תְּלֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מְלִינִם עֲלֵיכֶם: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֵלָיו | כָּל־נְשֵׂי־אֲהֵם מִטָּה לְנָשִׂיא אֶחָד מִטָּה לְנָשִׂיא אֶחָד
ז לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת וּמִטָּה אֶהֱרֹן בְּתוֹךְ מִטּוֹתָם: וַיִּנַּח מֹשֶׁה
ח אֶת־הַמִּטּוֹת לִפְנֵי יְהוָה בְּאֹהֶל הָעֵדוּת: וַיְהִי מִמַּחֲרַת וַיָּבֹא מֹשֶׁה אֶל־אֹהֶל
הָעֵדוּת וְהִנֵּה פָּרַח מִטָּה־אֶהֱרֹן לְבֵית לְוִי וַיֵּצֵא פָּרַח וַיֵּצֵץ צִיץ וַיִּגְמַל
ט שְׁקָדִים: וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת־כָּל־הַמִּטּוֹת מִלִּפְנֵי יְהוָה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ מִטָּהוּ:

תרגום אונקלוס

שְׂרִי מוֹתָנָא בַּעֲמָא וַיְהִי יֵת קְטוֹרֶת בּוֹסְמִיָּא וְכִפּוֹר עַל עַמָּא: מַח וְקָם בֵּין מִיתִיָּא וּבֵין חֵיָּא וְאִתְכְּלִי מוֹתָנָא:
מִטָּה וְהוּוּ דְּמִיתוּ בְּמוֹתָנָא אַרְבַּעַת עָשָׂר אֶלְפִין וּשְׁבַע מֵאָה בַּר מִדְּמִיתוּ עַל פְּלוּגְתָּא דְּקָרַח: נ וְתָב אֶהֱרֹן לָוִת מֹשֶׁה
לְתַרַע מִשְׁכַּן זִמְנָא וּמוֹתָנָא אִתְכְּלִי:

א וּמִלִּיל יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר: ב מִלִּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְסָב מִנְהוֹן חוּטְרָא חוּטְרָא לְבֵית אָבָא מִן כָּל רַבְרַבְנִיהוֹן
לְבֵית אֲבִהֶתְהוֹן תְּרִי עָשָׂר חוּטְרִין גָּבֵר יֵת שְׁמִיָּה תִּכְתּוּב עַל חוּטְרִיָּה: ג וַיֵּת שְׁמָא דְּאֶהֱרֹן תִּכְתּוּב עַל חוּטְרָא
דְּלוֹי אֲרִי חוּטְרָא חַד לְרִישׁ בֵּית אֲבִהֶתְהוֹן: ד וַתַּעֲנִיעֲנוּן בַּמִּשְׁכָּן זִמְנָא קָדָם סְהִדוּתָא דְּאֶזְמִין מִימְרֵי לְכוּן תַּמָּן:
ה וַיְהִי גּוֹבְרָא דְּאֶתְרֵעִי בִּיה חוּטְרִיָּה יִנְעִי וְאֶנִּיחַ מִן קָדְמִי יֵת תּוֹרַעְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּאֶנּוֹן מִתְרַעְמִין עַל־יְכוּן:
ו וּמִלִּיל מֹשֶׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְהִיבּוּ לִיה כָּל רַבְרַבְנִיהוֹן חוּטְרָא לְרַבָּא חַד חוּטְרָא לְרַבָּא חַד לְבֵית אֲבִהֶתְהוֹן
תְּרִי עָשָׂר חוּטְרִין וְחוּטְרָא דְּאֶהֱרֹן בְּגוֹ חוּטְרִיָּהוֹן: ז וַאֲעֲנַע מֹשֶׁה יֵת חוּטְרִיָּא קָדָם יִי בַּמִּשְׁכָּן דְּסְהִדוּתָא:
ח וְהוּוּ בְּיוֹמָא דְּבִתְרוּהִי וַעֲלָא מֹשֶׁה לְמִשְׁכָּן דְּסְהִדוּתָא וְהָא יֵעָא חוּטְרָא דְּאֶהֱרֹן לְבֵית לְוִי וְאֶפִּיק לְכַלְבִּין וְאֶנִּין
נָץ וְכַפִּית שְׁגָדִין: ט וְאֶפִּיק מֹשֶׁה יֵת כָּל חוּטְרִיָּא מִן קָדָם יִי לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶשְׁתַּמּוּדְעוּ וְנָסִיבוּ גָבֵר חוּטְרִיָּה:
פִּירוּשׁ רְשִׁי

לשתי משפחות – משפחת כהנה לבד ולויה לבד –
מכל מקום שבט אחד הוא: (ה) והשפתי. כמו 'וישכּוּ
הַמִּיִּם' (בראשית ו:א), 'וחמת המלך שִׁכְכָה' (אסתר ד:יז):
(ו) בתוך מטותם. הניחו באמצע, שלא יאמרו: 'מפני
שהניחו בצד שכינה פרח': (ח) ויצא פרח. כמשמעו:
ציץ. הוא חנטת הפרי כשהפרח נופל: ויגמל שקדים.
כשהפרח הפרי, הפר שֶׁהֵן שקדים, לשון 'ויגדל הילד
ויגמל' (בראשית יח:ח), ולשון זה מצוי בפרי האילן,
כמו 'ובסר גמל יהיה נצה' (ישעיה ז:כט). ולמה
שקדים? הוא הפרי הממהר להפריח מכל הפרות,
אף המעורר על הפנה, פרענותו ממהרת לבא;
כמו שמצינו בעזיה 'והצרעת זרחה במצחו'
(דברי הימים כא:יח) – תרגומו 'וכפית שיגדין' –
כמין אשכול שקדים יחד כפותים זה על זה:

(מח) ויעמד בין המיתים וגו'. אחז את המלאך והעמידו
על פרחו. אמר לו המלאך: 'הנח לי לעשות
שליחותי', אמר לו: 'משה צוני לעבב על ידך', אמר
לו: 'אני שלוחו של מקום ואתה שלוחו של משה',
אמר לו: 'אין משה אומר כלום מלבד, אלא מפי
הגבורה; אם אין אתה מאמין, הרי הקדוש ברוך
הוא ומשה אל פתח אהל מועד, בא עמי ושאל'.
וזהו שנאמר 'וישב אהרן אל משה' (להלן פסוק ז).
דבר אחר: למה בקטרת? לפי שהיו ישראל מליזים
ומרגנים אחר הקטרת לומר: 'סם המות הוא, על ידו
מתו נדב ואביהוא, על ידו נשרפו חמשים ומאתים
איש', אמר הקדוש ברוך הוא: 'תראו שעוצר מגפה
הוא, והחטא הוא הממית':

סדר טז (ג) כי משה אחד. אף על פי שחלקתים

י' וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֵשֵׁב אֶת־מִטַּה אֶהְרֹן לִפְנֵי הָעֵדוּת לְמִשְׁמֶרֶת צ' שִׁשִּׁי ד' טו
י"א לְאוֹת לְבְנֵי־מִרְי וּתְכַל תְּלוֹנְתָם מֵעַלִי וְלֹא יָמָתוּ: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר קרח
צוּהָ יְהוָה אֹתוֹ כֵּן עָשָׂה:

יב וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר הֵן גִּוְעֵנוּ אֲבָדְנוּ כָּלֵנוּ צ"א
יג אֲבָדְנוּ: כָּל הַקָּרֵב | הַקָּרֵב אֶל־מִשְׁכַּן יְהוָה יָמוּת הָאֵם תָּמְנוּ
יד לְגֹועַ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן אַתָּה וּבְנֶיךָ צ"ב
וּבֵית־אֲבִיךָ אַתָּה תִּשָּׂאוּ אֶת־עֹנֶן הַמִּקְדָּשׁ וְאַתָּה וּבְנֶיךָ אַתָּה תִּשָּׂאוּ
טו אֶת־עֹנֶן כְּהִנְתְּכֶם: וְגַם אֶת־אֲחִיךָ מִטָּה לוֹי שִׁבְט אֲבִיךָ הַקָּרֵב אַתָּה
טז וַיִּלְווּ עֲלֶיךָ וַיִּשְׁרְתוּךָ וְאַתָּה וּבְנֶיךָ אַתָּה לִפְנֵי אֹהֶל הָעֵדוּת: וְשָׁמְרוּ
מִשְׁמֶרֶתְךָ וּמִשְׁמֶרֶת כָּל־הָאֹהֶל אַךְ אֶל־כָּלִי הַקֹּדֶשׁ וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא
יז יִקְרְבוּ וְלֹא־יָמָתוּ גַם־הֵם גַּם־אַתֶּם: וְנָלְלוּ עֲלֶיךָ וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת
יח אֹהֶל מוֹעֵד לְכָל עֲבֹדַת הָאֹהֶל וְזָר לֹא־יִקְרַב אֲלֵיכֶם: וְשָׁמְרָתֶם אֶת
מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֵת מִשְׁמֶרֶת הַמִּזְבֵּחַ וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד קֶצֶף עַל־בְּנֵי
יט יִשְׂרָאֵל: וְאֲנִי הִנֵּה לִקְחָתִי אֶת־אֲחֵיכֶם הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֶם

תרגום אונקלוס

י' וַיֹּאמֶר יי' לְמֹשֶׁה אֲתִיב יְת חוּטְרָא דְאַהֲרֹן קְדָם סְהִדוּתָא לְמִטְרָא לְאַת לַעֲמָא סְרַבְנָא וּיסוּפֵן תּוֹרַעְמַתְהוֹן מִן קְדָמִי וְלֹא יָמוּתוּן: י"א וְעֵבֶד מֹשֶׁה כָּמָא דְפִקִּיד יי' יְתִיָּה כֵן עֵבֶד: יב וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֹשֶׁה לְמִימַר הָא מִנְנָא קְטִילַת חֲרָבָא הָא מִנְנָא בְּלַעַת אֶרְעָא הָא מִנְנָא מִיתוּ בְּמוֹתָנָא: יג כָּל דְּקָרִיב מִקָּרֵב לְמִשְׁכָּנָא דִּי מְאִית הָא אֲנַחְנָא סִיפִין לְמָמַת: יד וַיֹּאמֶר יי' לְאַהֲרֹן אַת וּבְנֶיךָ וּבֵית אֲבוּךָ עִמָּךְ תְּסַלְחוּן עַל חוּבֵי תְּסַלְחוּן עַל חוּבֵי כְּהוֹנְתְּכוֹן: טו וְאַף יְת אַחֶךָ שִׁבְטָא דְלוֹי שִׁבְטָא דְאַבוּךָ קָרִיב לוֹתֶךָ וַיְתוּסְפוּן עֲלֶיךָ וַיִּשְׁמְשׁוּןךָ וְאַת וּבְנֶיךָ עִמָּךְ קְדָם מִשְׁכָּנָא דְסְהִדוּתָא: טז וַיִּשְׁרְתוּן מִטְרָתְךָ וּמִטְרַת כָּל מִשְׁכָּנָא בְּרִם לְמִנִּי קוֹדֶשׁא וּלְמִדְּבָחָא לֹא יִקְרְבוּן וְלֹא יָמוּתוּן אֶף אֲנֹן אֶף אַתּוּן: יז וַיְתוּסְפוּן עֲלֶיךָ וַיִּשְׁרְתוּן יְת מִטְרַת מִשְׁכָּן זְמָנָא לְכָל פּוֹלְחָן מִשְׁכָּנָא וְחִילוּנֵי לֹא יִקְרַב לוֹתְכוֹן: יח וַיִּשְׁרְתוּן יְת מִטְרַת קוֹדֶשׁא וַיְת מִטְרַת מְדָבָחָא וְלֹא יְהִי עוֹד רוּגְזָא עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: יט וְאֲנָא הָא קָרִיבִית יְת אֲחֵיכוֹן לְיוֹאֵי מְגוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְכוֹן

פירוש רש"י

(י') לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת. לְזַכְרוֹן שֶׁבַחְרַתִּי בְּאַהֲרֹן לְכֹהֵן, וְלֹא יִלְנֹו [וַיִּג יְלוֹנוּ] עוֹד עַל הַכְּהֻנָּה: וּתְכַל תְּלוֹנְתָם. כְּמוֹ וּתְכַלָּה [וַיִּג וּתְכַלָּה] תְּלוֹנְתָם – לְשׁוֹן שֵׁם מִפְּעַל יָחִיד לְנִקְבָּה כְּמוֹ תְּלוֹנְתָם, מוֹרַרְדִּיץ בְּלַעַז. [וַיִּג וַיִּשׁ חֲלוּק בֵּין 'תְּלוֹנְתָם' ל'תְּלוֹנְתָם': תְּלוֹנְתָם – תְּלוֹנָה אַחַת, 'תְּלוֹנְתָם' – שֵׁם דְּבָר בְּלִשׁוֹן יָחִיד, וְאַפְלוּ הֵם תְּלוֹנוֹת הִרְבָּה]: (יג) כָּל הַקָּרֵב הַקָּרֵב וְגו'. אֵין אֲנוּ יְכוּלִין לְהִיֹּת זְהִירִין בְּכָךְ, כָּלֵנוּ רִשְׁאִין לְכַנֵּס לְחֹצֵר אֹהֶל מוֹעֵד, וְאַחַד שִׁיקְרִיב עֲצָמוּ יוֹתֵר מִחֻבְרֵיו וַיִּכְנֵס לְתוֹךְ אֹהֶל מוֹעֵד – 'יָמוּת': הָאֵם תָּמְנוּ לְגֹועַ. שְׁמָא הִפְקְרֵנוּ לְמִיתָה?: (יד) וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַהֲרֹן. לְמֹשֶׁה אָמַר שְׁיֹאמַר לְאַהֲרֹן, לְהַזְהִירוֹ עַל תְּקִנַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִכְנָסוּ לְמִקְדָּשׁ: אַתָּה וּבְנֶיךָ וּבֵית אֲבִיךָ. הֵם בְּנֵי קֹהֵת אֲבִי עֲמָרָם: תִּשָּׂאוּ אֶת עֹנֶן הַמִּקְדָּשׁ. עַל־יִכְנָסוּ אֲנִי

מְטִיל עֲנֵשׁ הַזֵּרִים שִׁיחֻטָּאוּ בְּעֶסְקֵי הַדְּבָרִים הַמִּקְדָּשִׁים הַמְּסוּרִים לָכֶם, הוּא הָאֹהֶל וְהָאֹרֶן וְהַשְּׁלַחֵן וְכָלִי הַקֹּדֶשׁ – אַתֶּם תִּשְׁבּוּ וְתִזְהָרוּ אֶת כָּל זֶר הַבָּא לְגַעַ: וְאַתָּה וּבְנֶיךָ. הַכְּהֻנִּים: תִּשָּׂאוּ אֶת עֹנֶן כְּהִנְתְּכֶם. שְׂאִינָה מְסוּרָה לְלוֹיִם, וְתִזְהָרוּ הַלְוִיִּם הַשׁוֹגְגִים, שֶׁלֹּא יִגְעוּ אֲלֵיכֶם בְּעִבּוּדְתְּכֶם: (טו) וְגַם אֶת אֲחִיךָ. בְּנֵי גֵרְשׁוֹן וּבְנֵי מְרָרִי: וַיָּלוּ. וַיִּתְחַבְּרוּ אֲלֵיכֶם, לְהַזְהִיר גַּם אֶת הַזֵּרִים מִלְּקָרֵב אֲלֵיהֶם: וַיִּשְׁרְתוּךָ. בְּשִׁמְרַת הַשְּׁעָרִים, וּלְמִנּוֹת מֵהֶם גִּזְבְּרִין וְאַמְרָפְלִין: (יז) וְזָר לֹא יִקְרַב אֲלֵיכֶם. אַתְּכֶם אֲנִי מְזַהֵר עַל כֵּךְ: (יח) וְלֹא יִהְיֶה עוֹד קֶצֶף. כְּמוֹ שֶׁהָיָה כְּבֹר, שֶׁנֶּאֱמַר 'כִּי יֵצֵא הַקֶּצֶף' (לעִיל טו-מו): (יט) לָכֶם מִתְּנָה נְתָנִים. יְכוּל, לְעִבּוּדְתְּכֶם שֶׁל הַדְּיוּט? תִּלְמוּד לֹאֲמַר 'לֵה', כְּמוֹ שֶׁמִּפְרָשׁ לְמַעֲלָה, לְשֹׁמֵר מִשְׁמֶרֶת וּגִזְבְּרִין וְאַמְרָפְלִין:

מפתח סדרי התנ"ך

ההפטרָה (ישעיה ד:ג-ה:א) וַיֵּצֵא חֹטֵר מִגִּזְעַ יִשְׂרָאֵל וַיִּצָּר מִשְׁרָשָׁיו יִפְרָה: "וכשם שנכרתה ברית לכהונה כך נכרתה ברית למלכות בית דוד... וגם לעתיד לבא ויצא חוטר מגזע ישי" (אוצר מדרשים, לקח טוב על ברכת יעקב אבינו עליו השלום).

כ מתנה נתנים ליהוה לעבד את עבדת אהל מועד: ואתה ובניך אתך קרח
תשמו את פהנחכם לכל דבר המצוה ולמפית לפרכת ועבדתם עבדת
מתנה אתן את פהנחכם והזר הקרב יומת:
כא וידבר יהוה אל אהרן ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי צג ה
כב לכל קדשי בני ישראל לך נתתים למשחה ולבניך לחק-עולם: זה יהיה
לך מקדש הקדשים מן-האש כל-קרבנם לכל-מנחתם ולכל-חטאתם
כג ולכל-אשם אשר ישיבו לי קדש קדשים לך הוא ולבניך: בקדש
כד הקדשים תאכלנו כל-זכר יאכל אתו קדש יהיה-לך: וזה-לך תרומת
מתנם לכל-תנופת בני ישראל לך נתתים ולבניך ולבנותיך אתך
כה לחק-עולם כל-טהור בביתך יאכל אתו: כל חלב יצהר וכל-חלב
כו תירוש ודגן ראשיתם אשר-יתנו ליהוה לך נתתים: בפורי כל-אשר
כז בארצם אשר-ביאו ליהוה לך יהיה כל-טהור בביתך יאכלנו: כל-חרם
כח בישראל לך יהיה: כל-פטר רחם לכל-בשר אשר-יקריבו ליהוה
באדם ובבהמה יהיה-לך אך | פדה תפדה את בכור האדם ואת
כט בכור-הבהמה הטמאה תפדה: ופדויו מבן-חדש תפדה בערכך כסף
ל חמשת שקלים בשקל הקדש עשרים גרה הוא: אך בכור-שור או-בכור
פשב או-בכור עז לא תפדה קדש הם את-דמם תזרק על-המזבח

תרגום אונקלוס

מתנא יחבינן קדם יי למפלח ית פולחן משכן זמנא: כ ואת ובנך עמך תשרון ית כהונתכון לכל פתגם מדבחה
ולמגיו לפורכתא ותפלחון פולחן מתנא אתין ית כהונתכון וחילוני דיקרב יתקטיל: כא ומליל יי עם אהרן
ואנא הא יחבית לך ית מטרת אפרשותי לכל קודשיא דבני ישראל לך יחבתנון לרבו ולבנך לקים עלם:
כב דין יהי לך מקדש קודשיא מותר מן אישטא כל קורבנהון לכל מנחותהון ולכל חטוותהון ולכל אשמהון
דיתבון קדמי קודש קודשין דילך הוא ודבנך: כג בקדש קודשין תיכלוניה כל דכורא ייכול יתיה קודשא יהי לך:
כד ודין לך אפרשות מתנתהון לכל ארמות בני ישראל לך יחבתנון ולבנך עמך לקים עלם כל דידפי
בביתך ייכול יתיה: כה כל טוב משח וכל טוב חמר ועבור רישיתיהון דיתנון קדם יי לך יחבתנון: כו בפורי כל
דבארעהון דיתנון קדם יי דילך יהי כל דידפי בביתך ייכלניה: כז כל חרמא בישראל דילך יהי: כח כל פתח ולדא
לכל בשרא דיקרבון קדם יי באנשא ובבעירא יהי לך ברם מפרק תפרוק ית בוכרא דאנשא וית בוכרא דבעירא
מסאבא תפרוק: כט ופורקניה מבר ירחא תפרוק בפורקניה כסף חמיש סלעין בסלעי קודשא עשרין מעין הוא:
ל ברם בוכרא דתורא או בוכרא דאמרא או בוכרא דעזא לא תפרוק קודשא אנון ית דמהון תזרק על מדבחה

פירוש רש"י

(כ) עבדת מתנה. במתנה נתתיה לכם: (כא) ואני
הנה נתתי לך. בשמחה; לשון שמחה הוא זה,
כמו 'הנה הוא יצא לקראתך וראך ושמח בלב' (שמות ב:ל). משל למלך שנתן שדה לאוהבו
ולא כתב ולא חתם ולא העלה בערפאין. בא אחד
וערער על השדה. אמר לו המלך: 'כל מי שירצה
יבא ויערער לנגדך, הריני כותב וחותם לך
ומעלה בערפאין'. אף כאן, לפי שבא קרח וערער
בנגד אהרן על הכהנה, בא הכתוב ונתן לו
עשרים וארבע מתנותיה (מנויות כבא קמא דף קי):
בברית מלח עולם, ולכך נסמכה פרשה זו לכאן:

משמרת תרומתי. שאתה צריך לשמור בטהרה:
למשחה. לגדלה: (כב) מן האש. לאחר הקטרת
האשם: כל קרבנם. כגון זבחי שלמי צבור: מנחתם,
חטאתם, אשם. כמשמעו: אשר ישיבו לי. זה גזל
הגר: (כג) בקדש הקדשים תאכלנו וגו'. למד על
קדשי קדשים, שאין נאכלין אלא בעזרה ולזכרי
כהנה: (כד) תרומת מתנם. המורם מן התורה
ומהשלמים ומאיל נזיר: לכל תנופת. שהרי אלו
טעונין תנופה: כל טהור. ולא טמאים: כל טהור.
לרבות אשתו: (כה) ראשיתם. היא תרומה גדולה:

טז לא ואת־חלבם תקטיר אשה לריח ניחח ליהוה: ובשרם יהיה־לך כחזה קרח
 לב התנופה וכשוק הימין לך יהיה: כל | תרומת הקדשים אשר ירימו
 בני־ישראל ליהוה נתתי לך ולבניך ולבנותיך אתך לחק־עולם ברית
 לג מלח עולם הוא לפני יהוה לך ולזרעך אתך: ויאמר יהוה אל־אהרן
 בארצם לא תנחל וחלק לא־יהיה לך בתוכם אני חלקך ונחלתך בתוך
 לד בני ישראל: ולבני לוי הנה נתתי כל־מעשר צד שביעי ו
 ב־ישראל לנחלה חלף עבדתם אשר־הם עבדים את־עבדת אהל מועד:
 לה, לו ולא־יקרבו עוד בני ישראל אל־אהל מועד לשאת חטא למוות: ועבד
 הלוי הוא את־עבדת אהל מועד והם ישאו עונם חקת עולם לדרתיכם
 לו ובתוך בני ישראל לא ינחלו נחלה: כי את־מעשר בני־ישראל אשר
 ירימו ליהוה תרומה נתתי ללוים לנחלה על־כן אמרתי להם בתוך
 בני ישראל לא ינחלו נחלה:

יז א, ב וידבר יהוה אל־משה לאמר: ואל־הלוים תדבר ואמרת אלהם כִּי־תקחו צה פ
 מאת בני־ישראל את־המעשר אשר נתתי לכם מאתם בנחלתכם

תרגום אונקלוס

וית תרבוהון תסיק קורבן לאתקבלא ברעוא קדם יי: לא ובשרהון יהי לך כחדיא דארמוותא וכשקא דימינא דילך יהי:
 לב כל אפרשות קודשין דיפרשון בני ישראל קדם יי יהבית לך ולבניך ולבנותך עמך לקים עלם קים מלח עלמא
 היא קדם יי לך ולבניך עמך: לג ואמר יי לאהרן בארעהון לא תחסין וחולק לא יהי לך ביניהון מתנן דיהבית לך
 אנין חולקך ואחסנתך בגו בני ישראל: לד ולבני לוי הא יהבית כל מעשרא בישראל לאחסנא חלף פולחנהון
 דאנון פלחין ית פולחן משכן זמנא: לה ולא יקרבו עוד בני ישראל למשכן זמנא לקבלא חובא לממת:
 לו ויפלחון ליזאי אנון ית פולחן משכן זמנא ואנון יקבלון חוביהון קים עלם לדריוון ובגו בני ישראל לא יחסנו
 אחסנא: לו ארי ית מעשר בני ישראל דיפרשון קדם יי אפרשותא יהבית לליזאי לאחסנא על כן אמרית להון
 בגו בני ישראל לא יחסנו אחסנא:
 א ומליל יי עם משה למימר: ב ועם ליזאי תמליל ותימר להון ארי תסבון מן בני ישראל ית מעשרא דיהבית
 לכון מנהון באחסנתכון

פירוש רש"י

(לא) כחזה התנופה וכשוק הימין. של שלמים שנאכלים לכהנים ולנשיהם, לבניהם ולעבדיהם, לשני ימים ולילה אחד, אף הבכור נאכל לשני ימים ולילה אחד: לך יהיה. בא רבי עקיבא ולמד, הוסיף לך הכתוב 'הויה' אחרת, שלא תאמר 'כחזה ושוק של תודה' שאינו נאכל אלא ליום ולילה: (לב) כל תרומת הקדשים. מחבתה של פרשה זו, כללה בתחלה וכללה בסוף ופרט באמצע:

מפתח סדרי התנך

לראש סדר יז נקבעו דין מעשר ראשון שניתן ללוי (ראה רש"י דברים יב:בג) ודין תרומת מעשר שמפריש הלוי ממתנתו לכהן, מהן לומר רבי יניי את ההלכה שאפילו עני המתפרנס מהצדקה חייב לתת צדקה:
 מצוה מלומדת נוצרה מצוה אחרת מלומדת
 שכר מצוה מצוה עומדת עולם בצדקה מעמדת
 פיקדנה למנוסי במסות צדק ממצוותם צדקה לעשות
 קבלם תבואת מעשרות רום ירימו תרומת מעשרות.

יז וְהִרְמַתֶם מִמֶּנּוּ תְרוּמַת יְהוָה מַעֲשֵׂר מִן־הַמַּעֲשֵׂר: וְנָחֵשְׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם
 יח כַּדָּגָן מִן־הַגֶּרֶן וּכְמֵלֶאֱה מִן־הַיֶּקֶב: כֵּן תָּרִימוּ גַם־אַתֶּם תְּרוּמַת יְהוָה
 מִכָּל־מַעֲשְׂרֵיכֶם אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת־תְּרוּמַת
 יט יְהוָה לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן: מִכָּל־מִתְנַתִּיכֶם תָּרִימוּ אֵת כָּל־תְּרוּמַת יְהוָה
 כ מִכָּל־חֶלְבּוֹ אֶת־מִקְדָּשׁוֹ מִמֶּנּוּ: וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בְּהָרִימְכֶם אֶת־חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ
 כא וְנָחֵשְׁב לְלוֹיִם כְּתִבּוּאֵת גֶּרֶן וְכְתִבּוּאֵת יֶקֶב: וְאָכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּכָל־מְקוֹם
 כב אַתֶּם וּבְיִתְכֶם כִּי־שָׁכַר הוּא לָכֶם חֶלֶף עֲבַדְתֶּם בְּאֶהָל מוֹעֵד: וְלֹא־תִשְׂאוּ
 כג עָלֶיךָ חֲטָא בְּהָרִימְכֶם אֶת־חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וְאֶת־קֹדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא
 כד תַּחֲלִלּוּ וְלֹא תָמוּתוּ:

מפטיר

טו, וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה צו חֻקַּת
 יא יְהוָה לֵאמֹר דִּבֵּר | אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיקַחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר
 יב אֵין־בָּהּ מוֹם אֲשֶׁר לֹא־עָלָה עָלֶיהָ עַל: וְנָתַתָּם אֹתָהּ אֶל־אַלְעָזָר הַכֹּהֵן
 יג וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל־מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשַׁחַט אֹתָהּ לִפְנָיו: וְלָקַח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן

תרגום אונקלוס

וּתְפָרְשׁוּן מִנִּיה אֲפָרְשׁוּתָא קָדָם יי מַעֲשֵׂרָא מִן מַעֲשֵׂרָא: ג וְיִתְחַשֵּׁב לְכוּן אֲפָרְשׁוּתְכוֹן כַּעֲבוּרָא מִן אֲדָרָא וּכְמֵלֶאֱה מִן מַעֲצֵרְתָא: ד כֵּן תְּפָרְשׁוּן אִף אַתּוֹן אֲפָרְשׁוּתָא קָדָם יי מִכָּל מַעֲשֵׂרֵיכוֹן דְּתַסְבּוֹן מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתַתְּנוּן מִנִּיה ית אֲפָרְשׁוּתָא קָדָם יי לְאַהֲרֹן כֹּהֵנָא: ה מִכָּל מִתְנַתִּיכוֹן תְּפָרְשׁוּן ית כָּל אֲפָרְשׁוּתָא קָדָם יי מִכָּל שׁוּפְרִיָּה ית קוֹדֵשִׁיָּה מִנִּיה: ו וְתִימַר לְהוֹן בְּאֲפָרְשׁוּתְכוֹן ית שׁוּפְרִיָּה מִנִּיה וְיִתְחַשֵּׁב לְלִינְיָא כַּעֲלֵלָת אֲדָרָא וּכַעֲלֵלָת מַעֲצֵרְתָא: ז וְיִתְכַלּוֹן יתִּיה בְּכָל אַתָּר אַתּוֹן וְאִנְשׁ בְּתִיכוֹן אֲרִי אֲגָרָא הוּא לְכוּן חֶלֶף פּוֹלְחָנְכוֹן בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא: ח וְלֹא תִקְבְּלוּן עֲלוּהִי חֻבָּא בְּאֲפָרְשׁוּתְכוֹן ית שׁוּפְרִיָּה מִנִּיה וְיִת קוֹדֵשִׁיָּה דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא תַחֲלוּן וְלֹא תָמוּתוּן:

ט וּמִלִּיל יי עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן לְמִימַר: י דָּא גִזְרִית אֲוִרִיתָא דְּפִקִּיד יי לְמִימַר מִלִּיל עִם בְּנֵי יִשְ�רָאֵל וְיִסְבּוּן לָךְ תּוֹרָתָא סְמוּקְתָא שְׁלֵמָתָא דְּלִית בָּהּ מוּמָא דְּלֹא סָלִיק עָלָה נִירָא: יא וְתַתְּנוּן יתִּיה לְאַלְעָזָר כֹּהֵנָא וְיִפִּיק יתִּיה לְמִבְרָא לְמִשְׁרִיתָא וְיִכּוּס יתִּיה קְדָמוּהִי: יב וְיִסֵּב אֶלְעָזָר כֹּהֵנָא

פירוש רש"י

סדר יז (ג) וְנָחֵשְׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם כַּדָּגָן מִן הַגֶּרֶן. תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שְׁלָכֶם אֲסוּרָה לְזָרִים וְלִטְמָאִים, וְחִיבִין עָלֶיהָ מִיתָה וְחִמְשׁ, כְּתוּמָה גְּדוּלָּה שְׁנִקְרָאת 'רֵאשִׁית דָּגָן' מִן הַגֶּרֶן: וּכְמֵלֶאֱה מִן הַיֶּקֶב. כְּתוּמַת תִּירוּשׁ וְיִצְהָר הַנִּטְלָת מִן הַיֶּקֶבִים: מֵלֶאֱה. לְשׁוֹן בְּשׁוּל תְּבוּאָה שְׁנִתְמַלְאָת: יֶקֶב. הוּא הַבּוֹר שֶׁלִּפְנֵי הַגֶּת, שֶׁהָיָה יוֹרֵד לְתוֹכוֹ; וְכָל לְשׁוֹן 'יֶקֶב' – חֲפִירַת קֶרֶקֶע הוּא, וְכֵן 'יֶקֶבִי הַמֶּלֶךְ' (תִּיר עֶשֶׂר, זִכְרִיָּה, כ:לג) – הוּא יָם אוֹקֵינוֹס, חֲפִירָה שֶׁחִפְר מִלְכוֹ שֶׁל עוֹלָם: (ד) כֵּן תָּרִימוּ גַם אַתֶּם. כְּמוֹ שִׁישְׁרָאֵל מְרִימִים מִגִּרְנָם וּמִיֶּקֶבִיהֶם, 'תָּרִימוּ גַם אַתֶּם' מִמַּעֲשֵׂר שְׁלָכֶם, כִּי הוּא נִחְלָתְכֶם: (ה) מִכָּל מִתְנַתִּיכֶם תָּרִימוּ אֵת כָּל תְּרוּמַת ה'. בְּתוּמָה גְּדוּלָּה הַכְּתוּב מְדַבֵּר. שְׁאֵם הַקִּדִּים לֹא אֵת הַכֹּהֵן בְּכָרִי, וְקָבַל מַעֲשְׂרוֹתָיו קָדָם שִׁטְל כֹּהֵן תְּרוּמָה גְּדוּלָּה מִן הַכָּרִי, צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ הַלֹּאִי מִן הַמַּעֲשֵׂר תַּחֲלָה אַחַד מִחֲמִשִּׁים לְתוּמָה גְּדוּלָּה, וְיַחֲזֹר וּיְפָרִישׁ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר: (ו) בְּהָרִימְכֶם אֶת חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ. לְאַחַר שֶׁתָּרִימוּ

י	יח	[ההפטרה מתחילה באמצע פרשה מט]	ויאמר
יט			שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם לָכוּ וְנִלְכָה הַגִּלְגָל וְנַחֲדַשׁ שָׁם הַמְּלוּכָה: וַיֵּלְכוּ כָל־הָעָם הַגִּלְגָל וַיִּמְלְכוּ שָׁם אֶת־שָׁאוּל לִפְנֵי יְהוָה בַּגִּלְגָל וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם זִבְחִים שְׁלָמִים לִפְנֵי יְהוָה וַיִּשְׁמַח שָׁם שָׁאוּל וְכָל־אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל עַד־מָאֹד:
כ			וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל הִנֵּה שָׁמַעְתִּי בְקִלְכֶם לְכָל אֲשֶׁר־אָמַרְתֶּם לִי נָא וְאִמְלִיךְ עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ: וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵיכֶם וְאֲנִי זָקַנְתִּי וְשִׁבְתִּי וּבְנֵי הַנֶּסֶם אֵתְכֶם וְאֲנִי הִתְהַלֵּכְתִּי לִפְנֵיכֶם מִנְעָרִי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה: הַנְּנִי עֲנּוּ כִי נָגַד יְהוָה וְנָגַד מְשִׁיחוֹ אֶת־שׂוֹר מִי לְקַחְתִּי וְחִמּוֹר מִי לְקַחְתִּי וְאֶת־מִי עָשִׂיתִי אֶת־מִי רְצוֹתִי וּמִי־מִי לְקַחְתִּי כִּפּוֹר וְאֲעֲלִים עֵינִי בּוֹ וְאֲשִׁיב לָכֶם:
כג, כד			וַיֹּאמְרוּ לֹא עָשִׂיתָנוּ וְלֹא רְצוֹתָנוּ וְלֹא־לְקַחְתָּ מִי־אִישׁ מְאוֹמָה: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם עַד יְהוָה בָּכֶם וְעַד מְשִׁיחוֹ הַיּוֹם הַזֶּה כִּי לֹא מִצָּאתֶם בְּיָדִי מְאוֹמָה וַיֹּאמֶר עַד:
כה			וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת־מִשְׁהָ וְאֶת־אֲהֲרֹן וְאֲשֶׁר הָעֵלָה נָא אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וְעַתָּה הִתִּיצְבוּ וְאֲשַׁפְטָה אֶתְכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֵת כֻּז
כו			כָּל־צַדִּיקוֹת יְהוָה אֲשֶׁר־עָשָׂה אֶתְכֶם וְאֶת־אֲבוֹתֵיכֶם: כַּאֲשֶׁר־בָּא יַעֲקֹב מִצְרַיִם וַיִּזְעַקוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֶל־יְהוָה וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן וַיּוֹצִיאוּ כח
כז			אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מִמִּצְרַיִם וַיֵּשְׁבוּם בְּמִקְוֶם הַזֶּה: וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּמְכְּרוּ אֹתָם בְּיַד סִיסְרָא שַׂר־צָבָא חֲצוֹר וּבִיד־פְּלִשְׁתִּים וּבִיד מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּלְחָמוּ בָם: וַיִּזְעַקוּ אֶל־יְהוָה וַיֹּאמֶר [וַיֹּאמְרוּ] חָטָאנוּ כִּי עֲזַבְנוּ אֶת־יְהוָה וְנַעֲבֹד אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־הָעִשְׁתָּרוֹת וְעַתָּה הֲצִילָנוּ מִיַּד אִי־בִינוּ וְנַעֲבֹדָה: ל
ל			וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־יִרְבֶּעֵל וְאֶת־בִּדָן וְאֶת־יִפְתָּח וְאֶת־שְׁמוּאֵל וַיִּצֹל אֶתְכֶם מִיַּד אִי־בֵיכֶם מִסְּבִיב וַתֵּשְׁבוּ בְּטָח: וַתֵּרְאוּ כִּי נָחַשׁ מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן בָּא עֲלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ לִי לֹא כִי־מֶלֶךְ יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וַיְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִלְּכָכֶם: וְעַתָּה הִנֵּה ג
לב			הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בַּחֲרַתֶּם אֲשֶׁר שְׁאַלְתֶּם וְהִנֵּה נָתַן יְהוָה עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ: אִם־תִּירָאוּ אֶת־יְהוָה וְעַבַדְתֶּם אֹתוֹ וְשָׁמַעְתֶּם בְּקוֹלוֹ וְלֹא תִמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה וְהִיתֶם ג
לד			גַּם־אַתֶּם וְגַם־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר מֶלֶךְ עֲלֵיכֶם אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וְאִם־לֹא תִשְׁמָעוּ בְּקוֹל יְהוָה וּמְרִיתֶם אֶת־פִּי יְהוָה וְהִיתָה יַד־יְהוָה בָּכֶם וּבְאֲבֹתֵיכֶם: ג
לה			גַּם־עַתָּה הִתִּיצְבוּ וּרְאוּ אֶת־הַדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אֲשֶׁר יְהוָה עָשָׂה לְעֵינֵיכֶם: הֲלֹא קָצִיר־חֲטִיטִים הַיּוֹם אֶקְרָא אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן קִלּוֹת וּמָטָר וַדְּעוּ וּרְאוּ כִי־רַעַתְכֶם לז
לו			רַבָּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם בְּעֵינֵי יְהוָה לְשָׁאוּל לָכֶם מֶלֶךְ: וַיִּקְרָא נב

ו

שְׁמוּאֵל אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן יְהוָה קֶלֶת וּמָטָר בַּיּוֹם הַהוּא וַיֵּירָא כָּל־הָעָם מְאֹד
לֵח אֶת־יְהוָה וְאֶת־שְׁמוּאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעָם אֶל־שְׁמוּאֵל הִתְפַּלֵּל בְּעַד־עַבְדֶּיךָ
אֶל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֶל־נַגְמוֹת כִּי־יִסְפְּנוּ עַל־כָּל־חַטֹּאתֵינוּ רָעָה לְשָׁאֵל לָנוּ מֶלֶךְ׃
לֹט וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם אֶל־תִּירְאוּ אַתֶּם עֲשִׂיתֶם אֶת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת אֲךָ
מ אֶל־תִּסּוּרוּ מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְעַבַדְתֶּם אֶת־יְהוָה בְּכָל־לִבְכֶּם׃ וְלֹא תִסּוּרוּ כִּי |
א אַחֲרֵי הַתְּהוּ אֲשֶׁר לֹא־יִוָּעִילוּ וְלֹא יִצְּלוּ כִּי־תִהְיוּ הֶמָּה׃ כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְהוָה
אֶת־עַמּוֹ בְּעַבֹּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת אִתְּכֶם לוֹ לְעָם׃ (הַפְרָשָׁה נִמְשַׁכֶּת)